

KENNIS EN INFORMATIE INZETTEN OM PRODUCTIE HOOG TE HOUDEN ONDER DRUK VAN BESMETTELIJKE ZIEKTEN

Monitoring ter voorkoming en bestrijding van
CAE/Zwoeger en CL

Praktijkvoorbeeld:
Melkgift optimaliseren onder druk van CAE/Zwoeger

INTRODUCTIE



- 11.10: Voorstelling bedrijf
- 11.30: Inleiding tot CAE/Zwoeger en CL door Annelies Goolaerts, Lavetan
- 12.15: I&R, selecteren van groepen en bijhouden van dierdata door Litams
- 12.30: Lunch
- 13.15: Opvolging, aansturing en verbetering van melkproductie via economische rantsoenering door Farmdesk
- 13.45: Praktijkvoorbeeld en discussie

Lavetan^{nl}

Inleiding tot CAE/Zwoeger en CL



Lavetan^{nl}

Annelies Goolaerts
Wetenschappelijk vertegenwoordiger/ Dierenarts

Lavetan[®]



BESMETTELIJKE ZIEKTES

- Q koorts
- Blauwtong
- Paratuberculose
- CAE / Zwoeger: small ruminant lentiviruses
- Caseuze lymfadenitis
- ...



Lavetan[®]



Lavetan^{ll}

Komen CL en CAE ook voor op geitenbedrijven waarvoor de GD het certificaat CL- of CAE-vrij heeft [Verbergen](#) ^

afgegeven?

Ja dat kan. Een bedrijf moet aan een aantal verplichtingen voldoen en een aantal onderzoeken met goed gevolg doorlopen voor het bedrijf wordt gecertificeerd. Daarna vindt jaarlijks heronderzoek plaats. Tussen twee onderzoeken kan een bedrijf soms een infectie oplopen omdat CL en CAE overal in Nederland voorkomen. Zo'n besmetting wordt bij het volgende heronderzoek weer ontdekt. Inzet van het certificeringsprogramma van de GD blijft deze ziektes verder terug te dringen en op termijn uit te faseren.

Wat zijn de risico's voor omwonenden van CL en CAE?

[Verbergen](#) ^

CAE is niet besmettelijk voor mensen. Voor CL is besmetting onwaarschijnlijk. Er zijn wereldwijd maar enkele infecties bij mensen beschreven en de meeste melkgeitenbedrijven zijn CL-vrij gecertificeerd. Er zijn geen gevallen bekend van overdracht van CL op omwonenden van geitenbedrijven. CL kan op mensen worden overgedragen, maar alleen via intensief contact met de dieren of via het drinken van rauwe melk.

Zijn de ziekten CL en CAE moeilijk beheersbaar?

[Verbergen](#) ^

Ja, CAE is een virusziekte die jarenlang in een dier aanwezig kan zijn zonder dat het ziekteverschijnselen heeft en is moeilijk aan te tonen. De bacterie die CL veroorzaakt kan net als de Q-koortsbacterie lang en onder allerlei milieuomstandigheden overleven en kan ook moeilijk worden aangetoond.

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

- Oorzaak
- Besmetting
- Symptomen
- Risicofactoren
- Diagnose
- Bestrijding

Lavetan[®]

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

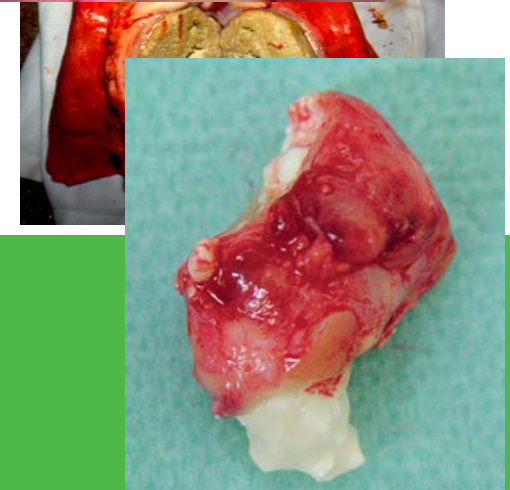
- Oorzaak:
 - *Corynebacterium Pseudotuberculosis* (celwand!)
- Besmetting:
 - Via wondjes of zelfs via gave huid
 - -> regionale lymfeklieren
 - Etter uit abcessen is zeer besmettelijk
 - Bacterie overleeft lang in omgeving.
 - Tot 8m in de bodem...



Lavetan[®]

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

- Symptomen:
 - Abscessen! (subcutaan/inwendig)
 - Economische verliezen:
 - Karkasbeschadiging,
 - verminderde melkproductie,
 - Gewichtsverlies
 - reproductiestoornissen
 - Imago...



Lavetan[®]

zoonose

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

- Risicofactoren:
 - Contact met niet CL vrije dieren (schapen!)
 - Aankoop/import v dieren (Frankrijk)
 - ...

Lavetan^{nl}

CL op twee bedrijven met melkgeiten

De ziekte CL (*Caseous Lymfadenitis*) komt in Nederland vrijwel niet meer voor, maar onlangs is de besmettelijke ziekte uitgebroken op twee melkgeitenbedrijven.

geabcedeerde lymfeknoop van een van de aangevoerde bokken werd *C. pseudotuberculosis* gekweekt.

Ziekte herkennen

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

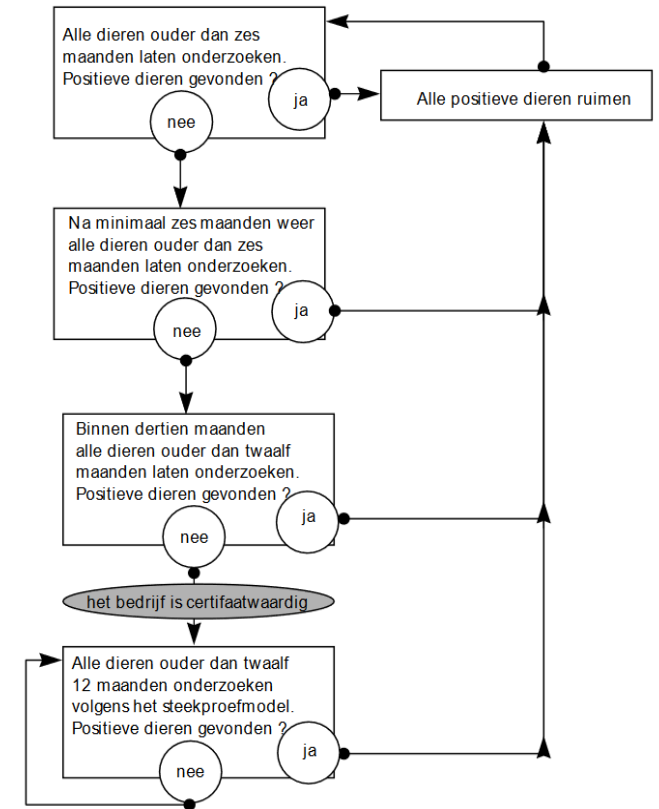
- Diagnose:
 - Palpatie + visueel!
 - Bacteriologie
 - Serologie: aantonen van antistoffen
 - groep



Lavetan[®]

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

- Bestrijding:
 - Meeste bedrijven zijn vrij. -> vrij blijven
 - Gesloten bedrijfsvoering
 - Jaarlijks bewakingsonderzoek: “certifica
 - Bioveiligheid: aankooponderzoek
 - Geen behandeling noch vaccins



Lavetan^{nl}

CL / CASEUZE LYMFADENITIS

- Samenvatting:
 - Zoönose!
 - Detectie op basis van prestaties, bekijken en betasten (handschoenen!) van dieren, aangevuld met diagnostiek

Lavetan^{ll}

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Oorzaak
- Besmetting
- Symptomen
- Risicofactoren
- Diagnose
- Bestrijding

Lavetan[®]

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

CAE: geit Visna-Maedi (Zwoegerz): schaap

- Oorzaak:
 - Retrovirus, 5 genotypes (A, B, C, D en E)
 - Type A: zwoeger, type B: CAE, ...
 - Traag ziekteverloop (lentivirus!), progressief
 - Eerste ziekte tekens pas 2-5 jaar na besmetting
- Preventieve bestrijding omwille van dierenwelzijn



Lavetan^{ll}

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Besmetting:
 - Verticaal:
 - Via drinken van besmette biest of melk
 - Neuscontact en/of likken
 - Bloed van de moeder (lastige verlossing)
 - Horizontaal:
 - Bezettingsgraad!
 - Melkproces



Lavetan[®]

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Symptomen:
 - Dikke knieën (arthritis)
 - Encephalitis (jonge dieren) met verlamming achterhand
 - Ademhalingsproblemen
 - Productie gaat omlaag
 - Chronische mastitis => weinig symptomen
 - Dor haarkleed, vermageren => eetlust blijft



Lavetan^{ll}

dierenwelzijn

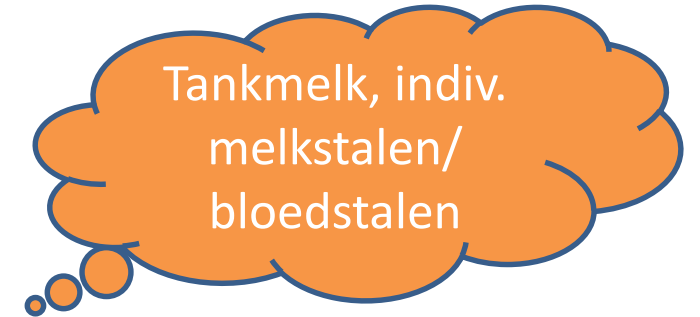
SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Risicofactoren:
 - Contact met besmette dieren
 - Aankoop v dieren
 - Biest van niet CAE/Zwoeger vrije dieren
 - Keuringen
 - Bezoekers: bedrijfskledij!

Lavetan^{ll}

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

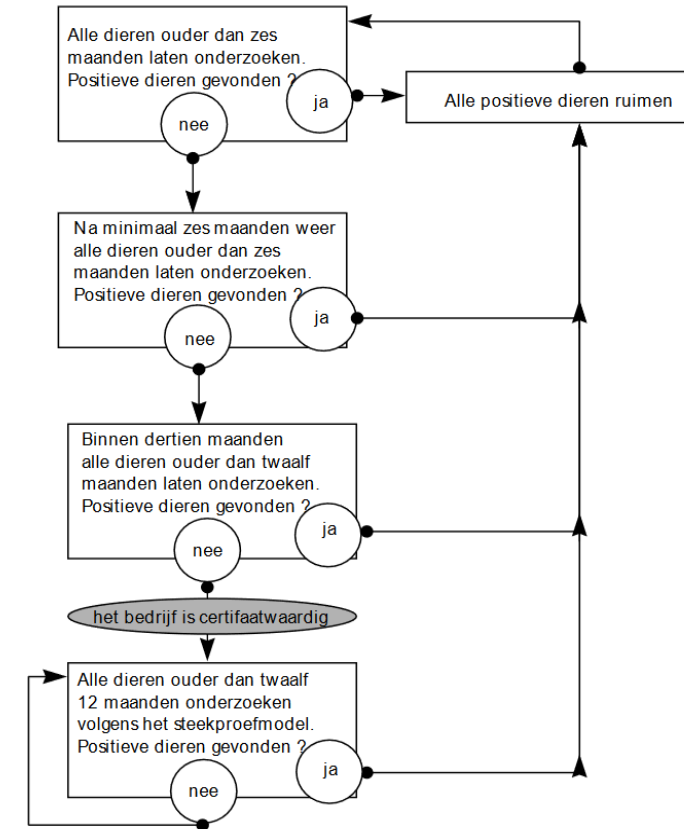
- Diagnostiek:
 - Elisa: detecteren van antistoffen
 - Lage incubatie
 - Intermitterend
 - Nieuwe test kan types onderscheiden
 - Poolen?
 - PCR: aantonen van virus
 - Lagere gevoeligheid (retrovirus!)



Lavetan[®]

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Bestrijding:
 - Test and cull
 - Soms moeilijk gezien traag verloop
 - Volledige koppel vervangen door CAE vrije geiten
 - Managementsmaatregelen!
 - Moederloze opfok
 - Hygiëne, in groepen werken.



Lavetan^{ll}

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Wat doen andere landen?
 - België en Nederland
 - Italië (jaarlijks screenen + opruimen, al of niet gecombineerd met moederloze opfok)
 - Australië (3-6m screenen + opruimen, moederloze opfok)

Lavetan^{ll}

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Noorwegen:
 - 2001: prev CAE 88%, CL >70%
 - Testen en opruimen bij bedrijven < 10%
 - Andere: volledig aparte opkweek + opruimen oude geiten aan einde lactatieronde
 - +/- vrij: 40% meer melkgift, celgetal +/- 150000 lager
 - Dierenwelzijn 
 - Positief effect op CLA en paratbc

Lavetan[®]

SRLV / SMALL RUMINANT LENTIVIRUSES

- Samenvatting:
 - Arbeidsvreugde en dierenwelzijn
 - Leven zonder is beter dan leven met,
 - Mr goed management kan economische pijn verzachten en tijd kopen om positieve systematisch af te voeren.



Lavetan^{ll}

LENTIVIRUSSEN EN CL

- Controlestrategieën:
 - Management aanpassen om economische gevolgen te doen dalen
 - Identificatie + opruimen pos dieren => programma!



Lavetan^{ll}

PROGRAMMA LV EN CL

- Principles:
 - Inschrijving
 - Gegevensuitwisseling met managementsprogramma
 - Historiek
 - Analyses:
 - Behalen vrije status adhv 1 of 2 stalscreeningen
 - Behoud vrije status a.d.h.v. jaarlijkse steekproef
 - Actie voor niet negatieve stalen/dieren
 - Certificaat



Lavetan^{nl}



VRAGEN?



Lavetan^{ll}